

Adussa
25.11.13

Viktig med musikk: Barn utfolder seg til musikk nesten uansett hvor de er og hva de gjør. En fersk doktoravhandling setter søkelys på hvorfor det er så viktig at barn får gjøre nettopp det. Foto: ERLEND AAS NTB scanpix

- Musikk er uunnværlig for barns læring

Med musikk kan barn vise følelser, fortelle, tilegne seg kunnskap og utfolde seg på en måte de ikke kan med ord alene.

Stavanger: Ingeborg Lunde Vestad har skrevet doktoravhandling om hvordan barn bruker musikk.

– Jeg tror nesten alle i Norge hører musikk hver eneste dag, enten det er aktiv lytting, i bakgrunnen på TV, filmer, spill eller ute blant folk. Musikk er en stor del av livet for barn og voksne, likevel tenker vi nesten ikke på det. Det faller så naturlig for oss at vi tar det for gitt. Det høres kanskje dramatisk ut, men musikk er noe vi må ha. Tenk deg at vi fjernet alt som har med musikk å gjøre, da ville livet blitt ekstremt flatt, sier Vestad.

Det forskes mye på musikkens betydning for mennesker. Vestad har sett på barnehagebarns bruk av musikk, hvordan tre-seksåringene bruker innspilt musikk:

– Vi voksne overser ofte hvordan barna bruker musikken, men det skjer veldig mye vi burde følge med på. De kommuniserer, lærer av hverandre og lever ut følelser.

En del av oss

Mennesker har utfoldet seg med musikk gjennom sang, dans og instrumen-

ter til alle tider og steder.

– Helt fra antikkens Hellas har tenkere vært opptatt av musikk som fenomen og musikkens virkning på mennesker, og dens plass i oppdragelse og samfunnsliv, påpeker Vestad.

Ubevisst bruker vi musikalske virkemidler for å kommunisere med barn fra de er nyfødte. Vi legger toneleiet opp og ned, pludrer, dramatiserer og intonerer.

– Når barna leker sammen, kan man finne igjen noen av de samme måtene å kommunisere på som i det tidlige samspillet mellom foreldre og barn. Musikalske virkemidler knytter bånd.

Hun minner om betydningen av musikk i terapi, kunst og andre settinger der mennesker kommer i kontakt med egne følelser.

Viktig å «musikke»

Musikkologen Christopher Small innførte begrepet «å musikke», fordi musikk er noe man gjør, ifølge ham et verb og ikke et substantiv.

– Å være musikalsk er mer enn å ha talent for å synge eller spille. Musikk åpner for å føle alt fra

glede til sorg, å musikke er å bruke rytmen, melodien, innholdet, teksten. Det er mye kunnskap i det barna gjør med musikk, vi må som voksne sette oss ned og spørre: Hva er det de gjør? Se det fra barnas perspektiv. Kom dem i møte,

Barn bruker musikk til å berike leken, for eksempel dramatisere eventyr med bevegelser og lyder. De bearbejder også inntrykk, lærer seg historier og tilegner seg rene fakta gjennom bokstav- og tallsanger.

Lek med musikk

Med sine erfaringer anbefaler Vestad å bruke musikk for å tilnærme seg barn.

– Men mange voksne har kanskje ikke så lett for å slippe seg løs og synge og danse i vei med barna?

– Dessverre lever jante-loven i beste velgående, vi er litt beskjedne og har vondt for å anerkjenne at musikalsk kompetanse er mer enn å synge rent og kunne noen trinn. Det er mange måter å delta i musikk på, og det er det å delta som er viktig.

Hun foreslår å finne ut hva barna har lært i barnehagen og hørt på, og så la dem vise det fram.

– Det er lett å aktivisere barn til musikk, særlig hvis voksne deltar på barnas premisser. Det er vi som har sperrene, ikke de.

NTB